

Politikkens betydning for en smart bioøkonomi

Jostein Brobakk, Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
jostein.brobakk@ruralis.no

Både i Norge og Europa for øvrig har utviklingen av en smart bioøkonomi fått økt oppmerksomhet de senere årene. EU utviklet en egen bioøkonomistrategi i 2012 (EU Commission 2012), mens den norske regjeringen presenterte strategien Kjente ressurser – uante muligheter høsten 2016 (Departementene 2016). Regjeringens bioøkonomistrategi peker på fire sentrale innsatsområder: Samarbeid på tvers av sektorer, næringsområder og fagfelt; utvikling av markeder for nye biobaserte produkter; effektiv bruk og lønnsom foredling av fornybare bioressurser; og bærekraftig produksjon og uttak av disse ressursene. For å lykkes med overgangen til en smart bioøkonomi kreves det sammenhengende og parallelle aktiviteter på tvers av ulike sektorer, med deltakelse fra sentrale aktører og institusjoner i tverrfaglig samarbeid (Kleinschmit m.fl. 2014).

I arbeidet med å studere politikken betydning for overgang til en smart bioøkonomi skal vi kartlegge eksisterende institusjonelle rammer og betydningen av iverksetting av ny politikk, gjennomføre studier av politiske dokument, og samle og analysere kvalitative og kvantitative data, med spesiell vekt på jord- og skogbruket. Vi søker å identifisere både mulighetsområder og barrierer mot realisering av de politiske målene regjeringen har satt i bioøkonomistrategien. Identifisering av faktorer som kan bidra til å forklare suksess i innovasjonsstrategier, og lærdom fra andre land (lessons learnt approach, policy transfer theory (Dolowitz og Marsh 1996), er også en del av denne studien.

En gjennomgang av institusjonelle forhold bekrefter den sterke sektoreringen av norsk forvaltning på feltet. Gitt forutsetningen om at bioøkonomisk utvikling fordrer sektorovergrepene tilnærminger, står vi her overfor en potensiell barriere. Utvikling av delstrategier og virkemiddelpakker på tvers av tradisjonelle forvaltningsgrenser er en mulig vei ut av denne situasjonen. Videre viser tilbakemeldinger fra aktører innenfor typiske bionæringer (jord- og skogbruk, akvakultur) en forventning om at det offentlige har, eller kommer til å få, en ledende rolle. Økonomiske og/eller skattemessige insentiv anses som en viktig driver på veien mot overgangen til en smart bioøkonomi.

Referanser

Departementene, 2016. Kjente ressurser – uante muligheter. Regjeringens bioøkonomistrategi. Oslo: Nærings- og fiskeridepartementet.

Dolowitz, D. og D. Marsh 1996. Who learns what from whom: a review of the policy transfer literature. *Political Studies*, 44(2): 343–357.

EU-Commission, 2012. The Bioeconomy Strategy. <http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/index.cfm?pg=policy&lib=strategy> [accessed 27.03.2017]

Kleinschmit, D., B.H. Lindstad og B. Jellesmark Thorsen, 2014. Shades of green: a social scientific view on bioeconomy in the forest sector. *Scandinavian Journal of Forest Research*, 29 (4): 402 – 410.